

'ธนาคารโค-กระบือ' ตามพระราชดำริ สร้างรายได้-ใช้แรงงานเพื่อลดต้นทุน

“...การตั้งธนาคารโคและกระบือ มิใช่ว่า ตั้งโรงขึ้นมาเก็บโคหรือกระบือ
เพียงแต่มีศูนย์กลางขึ้นมา เช่น อาจจัดให้กรมปศุสัตว์เป็นศูนย์กลาง
ใครจะสมทบธนาคารโคกระบือ ก็ไม่จำเป็นต้องนำโคหรือกระบือไปมอบให้
อาจบริจาคในรูปของเงิน...”

พระบรมราชาบาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล
ที่ 9 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร
ทั่วประเทศ ณ บริเวณโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2523

ปฐมเหตุจากความต้องการของภาคเกษตรกรรมในการใช้แรงงาน
โค-กระบือ ที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย เนื่องจากอดีตที่ผ่านมาสัตว์เหล่านี้
ถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญต่อชาวนา เพราะเป็นแรงงานเดียวที่ทำ
หน้าที่แทนเครื่องจักรกลในกระบวนการผลิตข้าวเกือบทุกขั้นตอนตั้งแต่
ไถ พรวน นวด ขนย้ายผลผลิต นวดตากเครื่องทุ่นแรงสูบน้ำอุปโภค
ลากเลี้ยงเพื่อการขนส่งในถิ่นทุรกันดาร

เมื่อสืบกว่าปีที่ผ่านมาจากปริมาณความต้องการใช้แรงงาน
โค-กระบือ 6-8 ล้านตัวต่อปี ทว่า ปัจจุบันความต้องการ การใช้แรงงาน

โครงการธนาคารโค-กระบือ

ลดลงเหลือเพียงกว่า 1 ล้านตัว เป็น
ผลพวงโดยตรงจากความก้าวหน้า และการ
ขยายตัวของเทคโนโลยี ทำให้เกษตรกรหัน
มาใช้เครื่องจักร เครื่องมือทุ่นแรงแทนการ
ใช้แรงงานแบบดั้งเดิม

ดม ชัด ลึก

Khom Chad Luek
Circulation: 900,000
Ad Rate: 2,200

Section: First Section/-

วันที่: อาทิตย์ 23 ตุลาคม 2559

ปีที่: 16

ฉบับที่: 5482

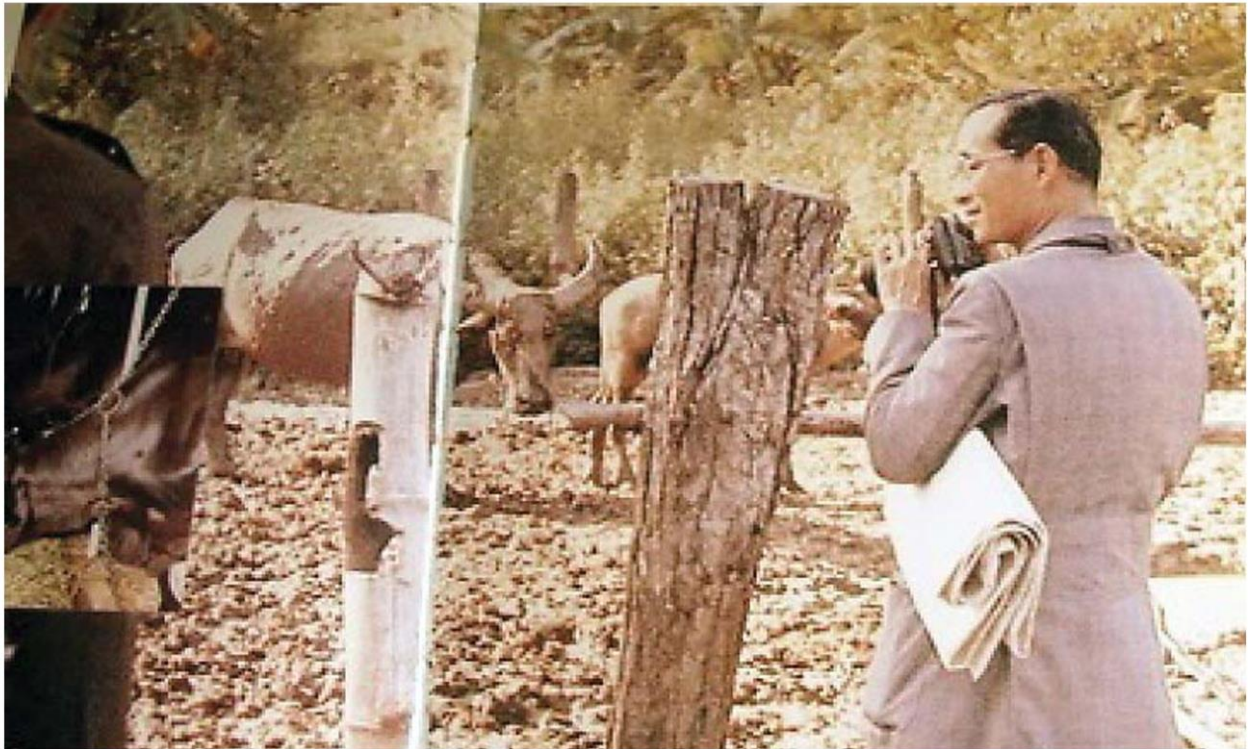
Col.Inch: 110.77 Ad Value: 243,694

หน้า: 7(ล่าง)

PRValue (x3): 731,082

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: 'ธนาкарโค-กระบือ'ตามพระราชดำริสร้างรายได้-ใช้แรงงานเพื่อลดต้นทุน

ด้วยวิธีการผลิตแบบใหม่ที่ให้ประสิทธิภาพ และผลผลิตสูง ที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยี ใช้พลังงาน ใช้เงินทุนมาก สำหรับเกษตรกรที่มีฐานะยากจน มีพื้นที่ทำกินขนาดเล็ก จะไม่สามารถดำเนินวิธีการผลิตเช่นนี้ได้ ขณะเดียวกันก็ได้รับผลกระทบจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะโค-กระบือ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตวิถีแบบดั้งเดิม กลายเป็นสิ่งหายากและมีราคาสูง **ดำเนินตามรอยพ่อ** จากเหตุและผลดังกล่าว จึงเป็นที่มาของโครงการธนาкарโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ (ธคก.)

โดยกรมปศุสัตว์ได้สนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เน้นบริหารจัดการที่ชุมชนมีส่วนร่วม เริ่มปี พ.ศ.2522 ซึ่งการดำเนินการได้ใช้กระบือของกรมปศุสัตว์ จำนวน 280 ตัว ไปช่วยเหลือเกษตรกรยากจนในพื้นที่ราบเชิงเขา จ.ปราจีนบุรี รายละ 1 ตัว โดยให้เข้าซื้อและฟ้อนส่งใช้คืนในระยะเวลา 3 ปี จากนั้นได้มีผู้ร่วมบริจาคโค-กระบือ สมทบจำนวนมาก โครงการจึงขยายไปดำเนินงานในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งนี้ กรมปศุสัตว์ได้มอบหมายให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้ควบคุมดูแล

ต่อเมื่อได้มีการปรับโครงสร้างระบบราชการตามนโยบายของ

รัฐบาลส่งผลให้หน่วยงานระดับอำเภอถูกยุบเลิกไป ไม่มีเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ จึงก่อให้เกิดปัญหาในการควบคุมดูแล และให้บริการแก่ประชาชน ดังนั้น ความพยายามที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบควบคุมดูแล ซึ่งกันและกัน จึงมีความจำเป็น เพื่อเป็นเครือข่ายประสานงานกับส่วนราชการ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ทั้งนี้ โครงการธนาкарโค-กระบือเพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ (ธคก.) จึงดำเนินไปภายใต้วัตถุประสงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล โค-กระบือของ ธคก.ในชุมชนนั้นๆ เพื่อให้โครงการมีความยั่งยืน และป้องกันไม่ให้เกษตรกรที่ไม่มีวินัยไม่ปฏิบัติตามสัญญา อีกทั้งยังสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการดูแลตนเอง ทั้งนี้ พื้นที่ดำเนินโครงการฯ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ อย่างน้อยจังหวัดละ 1 ชุมชน

แนวพระราชดำริธนาкарโค-กระบือ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่นอกจากเพิ่มรายได้และมีโค-กระบือไว้ใช้แรงงานภาคเกษตรเพื่อลดต้นทุนแล้วยังช่วยเพิ่มปริมาณโค-กระบือ ที่สำคัญยังดำเนินตามรอยพระบาทพระองค์ท่านที่ทรงมีพระเมตตาต่อปวงชนชาวไทยอีกด้วย

● **โต๊ะข่าวเกษตร** ●